

УДК 523

Я. С. Яцків, В. С. Кислюк

Головна астрономічна обсерваторія Національної академії наук України, Київ

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ УКРАЇНИ З КОСМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Подано статистичні дані про видання тематичних збірників «Космические исследования на Украине» (1973–1984 рр.), «Космическая наука и техника» (1986–1992 рр.), а також науково-практичного журналу «Космічна наука і технологія» (з 1995 р.).

ВСТУП

Для узагальнення досвіду космічних досліджень в Україні та їх координації в 1968 р. при Президії АН УРСР була створена Комісія космічних досліджень (ККД) АН УРСР, до складу якої увійшли провідні вчені та спеціалісти з різних установ України. Одним з важливих завдань в діяльності ККД стало заснування спеціалізованого видання, в якому могли б публікуватися результати досліджень в різних галузях космічної науки і техніки, що активно виконувалися багатьма науковими колективами України.

ЗБІРНИК «КОСМИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ НА УКРАИНЕ»

Ініціатором видання республіканського міжвідомчого збірника «Космические исследования на Украине» та його відповідальним редактором був академік АН УРСР Г. С. Писаренко. В передмові до першого випуску зазначалося, що космічні дослідження є комплексними і потребують об'єднання зусиль вчених різних спеціальностей — фізиків, хіміків, механіків, астрономів, біологів, медиків та ін. В Академії наук УРСР та на кафедрах вузів ведуться роботи зі всестороннього вивчення властивостей космосу, розробляється нова апаратура та технологія для космічних досліджень. Збірник покликаний сприяти обміну досвідом та ініціювати перспективні космічні розробки. В табл. 1 подано інформацію про всі

випуски збірника «Космические исследования на Украине».

ЗБІРНИК «КОСМИЧЕСКАЯ НАУКА И ТЕХНИКА»

Згодом, за пропозицією редакційно-видавничої ради АН УРСР назва тематичного науково-технічного збірника «Космические исследования на Украине» була змінена на «Космическая наука и техника» (наказ Державного комітету Української РСР у справах видавництв, поліграфії і книжкової торгівлі від 10.02.83, № 36). З 1986 р. цей збірник почав видаватися як щорічник. Рішенням Держкомвидаву УРСР (наказ від 11.06.87, № 220) дозволено видання з 1989 р. збірника «Космическая наука и техника» під грифом Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР. В табл. 2 подано інформацію про всі випуски збірника «Космическая наука и техника».

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ «КОСМІЧНА НАУКА І ТЕХНОЛОГІЯ»

Логічним продовженням збірника «Космическая наука и техника» став журнал «Космічна наука і технологія» — спільне видання Національної академії наук (НАН) України і Національного космічного агентства України (НКАУ). Ідея створення регулярного видання, на сторінках якого висвітлювалися б різні аспекти багатогранної діяльності України в космічній галузі, була запропонована академіком НАН України Я. С. Яцківом та підтримана академіком Б. Є. Патоном. В 1994 р. були проведені необхідні організаційні

заходи щодо заснування журналу «Космічна наука і технологія». В табл. 3 наведено основні віхи з історії його становлення.

Журнал «Космічна наука і технологія» розрахований на фахівців у галузі космічної науки і техніки, на тих, хто займається використанням космічних технологій в різних галузях народного господарства, а також на закордонних читачів, які бажають ознайомитися з досягненнями космічної галузі України. Журнал включено до переліку наукових фахових видань, в яких мо-

жуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з фізико-математичних та технічних наук.

В журналі «Космічна наука і технологія» публікуються оглядові та оригінальні статті з таких розділів космічної науки, техніки та технології:

1. Історичні, соціальні та організаційні аспекти дослідження космосу
2. Космічні носії та апарати
3. Системи керування космічними носіями та апаратами

Таблиця 1. Інформація про випуски збірника «Космические исследования на Украине»

Номер випуску	Рік видання	Редактор випуску	Основні теми
1	1973	Г. С. Писаренко	Космічне матеріалознавство і технологія
2	1973	Ю. О. Митропольський	Космічна механіка та системи керування
3	1973	Г. С. Писаренко	Фізика космосу і астрономія
4	1973	М. М. Сиротинін	Космічна біологія і медицина
5	1974	С. І. Субботін	Фізика космосу і астрономія
6	1975	Г. С. Писаренко	Космічне матеріалознавство і технологія
7	1975	В. С. Будник	Технічна механіка літальних апаратів
8	1976	В. С. Будник	Технічна механіка літальних апаратів
9	1976	Г. С. Писаренко	Механіка, космічне матеріалознавство і технологія
10	1977	Г. С. Писаренко	Технічна механіка літальних апаратів
11	1977	В. С. Будник	Технічна механіка літальних апаратів
12	1978	Г. С. Писаренко	Фізика космосу, космічна біологія, космічне матеріалознавство
13	1979	Г. С. Писаренко	Фізика космосу, космічна біологія, космічне матеріалознавство
14	1980	Г. С. Писаренко	Фізика космосу, технічна механіка, космічне матеріалознавство
15	1981	Г. С. Писаренко	Космічне матеріалознавство, фізика космосу, космічна механіка
16	1982	Г. С. Писаренко	Технічна механіка літальних апаратів, надійність систем космічної техніки
17	1983	Г. С. Писаренко	Сучасна теоретична і експериментальна фізика
18	1984	Г. С. Писаренко	Космічне матеріалознавство і технологія

Таблиця 2. Інформація про випуски збірника «Космическая наука и техника»

Номер випуску	Рік видання	Редактор випуску	Основні теми
1	1986	В. Г. Бар'яхтар	Фізика космічної плазми, ДЗЗ, космічне матеріалознавство
2	1987	В. Г. Бар'яхтар	Фізика космосу, космічні конструкції
3	1988	В. Г. Бар'яхтар	Механіка та міцність КА, космічна навігація і керування рухом КА
4	1989	Я. С. Яцків	Космічна біологія, космічне матеріалознавство, ДЗЗ
5	1990	Я. С. Яцків	Проект «Вега», ДЗЗ
6	1991	Я. С. Яцків	Механіка КА, космічна навігація і керування рухом КА
7	1992	Я. С. Яцків	Дослідження астрономічних об'єктів

Таблиця 3. Основні віхи з історії становлення журналу «Космічна наука і технологія»

Дата	Подія
11 листопада 1994 р.	Головна астрономічна обсерваторія (ГАО) НАН України розпочала за контрактом з НКАУ виконання науково-дослідної роботи «Редагування, видання та розповсюдження журналу «Космічна наука і технологія».
28 грудня 1994 р.	Прийнята Постанова № 307 Президії НАН України «Про започаткування журналу «Космічна наука і технологія».
18 січня 1995 р.	Укладено Установчий договір між засновниками журналу: НКАУ, в особі виконувача обов'язків Генерального директора А. В. Жалка-Титаренка та НАН України, в особі її президента, академіка Б. Є. Патона, які, діючи на підставі своїх статутів, уклали угоду про те, що: <ul style="list-style-type: none"> • НКАУ та НАН України організують випуск журналу «Космічна наука і технологія». • НАН України виконує всі роботи зі збирання, редагування, підготовки до друку матеріалів, художньому й ілюстративному оформленню видання, бере на себе всі функції, пов'язані з поліграфічним випуском журналу. • НКАУ бере участь в підготовці до друку матеріалів та фінансує видання журналу «Космічна наука і технологія» за фактичними затратами.
2 лютого 1995 р.	Міністерством інформації України видано Свідоцтво про реєстрацію (КВ №1232) журналу «Космічна наука і технологія». Встановлена періодичність видання журналу — 6 номерів щорічно, мова видання — українська, російська та англійська.
15 лютого 1995 р.	Проведено перше засідання редакційної колегії журналу «Космічна наука і технологія», на якому, зокрема, були розподілені обов'язки членів редколегії та визначена наукова спрямованість журналу.
26 грудня 1995 р.	Відбулася презентація науково-практичного журналу «Космічна наука і технологія» — спільного видання Національного космічного агентства України (НКАУ) і Національної академії наук (НАН) України.

Таблиця 4. Тематичні випуски журналу «Космічна наука і технологія»

Номер п/п	Рік, том, число	Автор(и)	Тематика
1	1998, 4 , 4	Збірник (колектив авторів) Ред.: В. В. Грицик	Інформаційні технології і системи для космічних досліджень
2	2000, 6 , 4	Збірник (колектив авторів) *	Proposals for the International Space Station
3	2001, 7 , 1	Б. Є. Патон, І. Б. Вавилова, О. О. Негода, Я. С. Яцків	Важливі віхи космічної ери
4	2001, 7 , 4	Збірник (колектив авторів) Ред.: А. А. Кошовий	Радіо- і супутникові навігаційні системи
5	2002, 8 , 2/3	Збірник (колектив авторів) Ред.: В. І. Лялько	Аерокосмічні дослідження Землі: тенденції і перспективи
6	2002, 8 , 5/6	Матеріали 2-ї УКПКД **	Перспективні космічні дослідження
7	2003, 9 , 5/6	Матеріали 3-ї УКПКД	Перспективні космічні дослідження
8	2004, 10 , 5/6	Матеріали 4-ї УКПКД	Перспективні космічні дослідження
9	2008, 14 , 5	Збірник (колектив авторів)	Космічна погода
10	2008, 14 , 6	Збірник (колектив авторів)	Космічна погода (продовження)
11	2008, 14 , 2	Матеріали 7-ї УКПКД	Перспективні космічні дослідження
12	2009, 15 , 2	Збірник (колектив авторів) Ред.: О.П.Федоров	Новітні космічні технології
13	2010, 16 , 1	Матеріали 9-ї УКПКД	Перспективні космічні дослідження
14	2010, 16 , 2	Матеріали 9-ї УКПКД	Перспективні космічні дослідження (продовження)

* 210 авторів (122 короткі повідомлення), [3]

** УКПКД — Українська конференція з перспективних космічних досліджень.

Рис. 1. Зведені дані про випуски журналу «Космічна наука і технологія» за 1995—2010 рр.

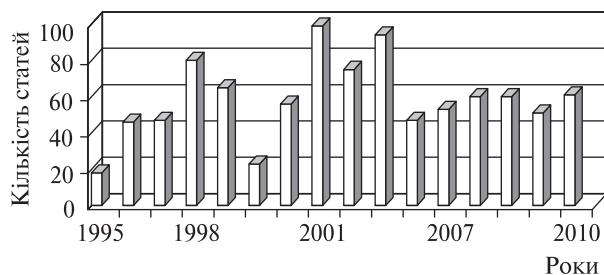

Рис. 2. Розподіл статей по роках (для 2000 р. не ураховані дані спецвипуску [3] — збірника пропозицій, що налічує 122 короткі повідомлення 210 авторів до проекту «Міжнародна космічна станція»)

4. Космічний зв'язок та інформаційні системи
5. Дослідження Землі з космосу
6. Космічна фізика (навколосемний космічний простір)
7. Космічна астрономія та астрофізика
8. Хімічні, фізичні та біологічні процеси в космосі

9. Космічні конструкції, споруди та матеріали

Крім того, в журналі публікуються новини космічних агентств світу, директивні матеріали (укази, постанови тощо) стосовно ракетно-космічної галузі, різні повідомлення, звіти, хроніка, персоналії, рекламні матеріали тощо. Інформацію про випуск журналу «Космічна наука і технологія» відповідно за 10 і 15 років див. в [1, 2].

Всього за 1995—2010 рр. здійснено 65 випусків журналу «Космічна наука і технологія» (серед них 13 тематичних номерів) та 18 додатків, в яких опубліковано відповідно 935 і 326 наукових статей. В табл. 4 і 5 наведені відомості про тематичні випуски журналу «Космічна наука і технологія» та додатки до журналу за (1995—2010 рр.).

Таблиця 5. Додатки до журналу «Космічна наука і технологія»

Номер п/п	Рік, том, число	Автор(и)	Тематика
1	1995, 1, 1	А. П. Завалішин та ін.	До 100-річчя Ю. В. Кондратюка
2	1995, 1, 2	Ya. S. Yatskiv, et al.	GPS Observational Campaign
3	1996, 2, 1	М. І. Демчик та ін.	Результати спостережень геосинхронних ШСЗ
4	1996, 2, 2	В. Л. Андреев, С. М. Конюхов	До 85-річчя М. К. Янгеля
5	1997, 3, 1/2	А. П. Завалішин, А. В. Даценко	Ю. В. Кондратюк — основоположник космонавтики
6	1997, 3, 3/4	Ред.: В. І. Лялько, О. Д. Федоровський	Атлас «Україна з космосу»
7	1997, 3, 5/6	V. A. Kucherov, et al.	UVSPEPOL Project
8	1998, 4, 1	L. M. Kizyun, et al.	Catalogue GOCKU96
9	2001, 7, 1	Збірник праць 2-ї ММНПК *	«Людина і космос»
10	2001, 7, 2	Proceedings of 8-th Ukr. Conf.	«Space Plasma physics»
11	2002, 8, 1	Збірник праць 3-ї ММНПК	«Людина і космос»
12	2002, 8, 2	Збірник праць 2-ї УКПКД	Перспективні космічні дослідження
13	2003, 9, 1	Збірник праць 4-ї ММНПК	«Людина і космос»
14	2003, 9, 2	Збірник праць 3-ї УКПКД	Перспективні космічні дослідження
15	2004, 10, 1	Збірник праць 5-ї ММНПК	«Людина і космос»
16	2004, 10, 2	Ю. Г. Шкуратов, В. С. Кислюк, Л. Н. Литвиненко, Я. С. Яцків	Модель Луни 2004 для проекту «Укрселена»
17	2005, 11, 1	Збірник праць 6-ї ММНПК	«Людина і космос»
18	2005, 11, 2	В. С. Кислюк, В. М. Клименко, О. В. Клименко	Авторський покажчик до томів 1—11 журналу «Космічна наука і технологія» за 1995—2005 роки

* ММНПК — Міжнародна молодіжна науково-практична конференція

Дані про видання журналу «Космічна наука і технологія» за (1995—2010) рр. проілюстровані на рис. 1, 2.

ВИСНОВКИ

Всього за 1995—2010 рр. здійснено видання 16 томів журналу «Космічна наука і технологія» — 65 випусків (серед них 13 тематичних номерів) та 18 додатків, в яких опубліковано відповідно 935 і 326 наукових статей. 74 % статей написані російською, 23 % — українською та 3 % — англійською мовами. Починаючи з 2008 р. журнал виходить регулярно (шість випусків на рік). Журнал «Космічна наука і технологія» поступово набуває якості міжнародного видання. Близько 30 % опублікованих статей підготовлені за участю авторів з Росії та інших зарубіжних країн.

1. Кислюк В. С., Клименко В. М., Клименко О. В. Десять років журналу «Космічна наука і технологія» // Космічна наука і технологія. Додаток. — 2005. — **11**, № 2. — С. 3—6.
2. Кислюк В. С. Журналу «Космічна наука і технологія» — 15 років // Космічна наука і технологія. — 2010. — **16**, № 1. — С. 5—8.
3. Brief overview of the ISS project: International and Ukrainian participation // Космічна наука і технологія. — 2000 — **6**, № 4.

Надійшла до редакції 11.03.11

Ya. S. Yatskiv, V. S. Kislyuk

UKRAINIAN PERIODICAL EDITIONS ON SPACE SUBJECTS

We present the statistical data on publication of thematic collected books «Space researches in the Ukraine» (1973—1984), «Space science and technics» (1986—1992) and practical-scientific journal «Space science and technology» (from 1995).